

Становище

за дисертационен труд, представен за получаване на образователна и научна степен „доктор”

Автор на дисертационния труд: ас. Стоян Иванов Вергиеев

Тема на дисертационния труд: „Палеоекология и геоархеология на горноплейстоценски и холоценски седименти по данни от дълбоководната част на Черно море и Варненското езеро”.

Научна специалност: „Геология на океаните и моретата”

Изготвил становището: проф. дн инж. Веселин Димитров Пейчев, Институт по океанология- БАН

Авторът на становището е член на научното жури, утвърдено от Директора на ИО - БАН, гр. Варна със Заповед № 86/ 26. 05. 2014 г.

Дисертационният труд е с обем 201 стр., включително 42 фигури, 5 таблици и 14 приложения, оформени във увод, 8 глави и заключение. Списъкът на използваната литература обхваща 491 заглавия.

Реконструкцията на палеоекологичните условия през късноледниковото време и холоцена (последните 13 000 г.) е важна и актуална задача във връзка с промените на климата и влиянието на човешката дейност върху него.

Извършеният подробен литературен преглед върху физико-географските, флористични и палинологични изследвания в Българския сектор на Черно море, както и представеното математическо моделиране на данни от спорово-поленовите анализи показват задълбоченото познание на докторанта относно състоянието на проблема; съществуващите научни публикации и съвременната научна методология. Използваният интердисциплинарен подход при интерпретиране на получените данни и приложените количествени модели и симулации на ландшафтите позволяват

съчетаване на теоретичните и експериментални изследвания и съответстват на поставената цел и задачи.

Фактическият материал за изясняване на взаимовръзката растителност (полен) – климат е въз основа на взети 54 пробы от сондаж № 18, разположен на континенталния склон, 35 пробы от сондаж № 3 от Варненското езеро и 41 съвременни повърхностни пробы и се отличава с най-висока степен на достоверност, явявайки се част от базата данни на Института по океанология, отдел „Природа“ на Регионалния исторически музей гр. Варна и Удсхолския океанографски институт – САЩ.

Представеният дисертационен труд съдържа методически, научни и научно-приложни приноси. За първи път за територията на Р. България е използван модел за количествени реконструкции на растителността и симулация на възможните екологични сценарии за ландшафтите. За първи път са получени количествени стойности за 4 климатични показатели през късния плейстоцен и холоцен и е установено в морски сондаж известното в редица региони на Европа палеоклиматично събитие от 8 200 г. BP.

Получените резултати имат важно значение и за други науки: хидрология (установено е опресняване на повърхностните морски води, датирано на 3 150 г. BP); седimentология (определен е скоростта на утаяване на ламинираните седименти във Варненското езеро на 0.69 mm/год.); археология (установена е продължителност от 319 г. на преходния период с отсъствие на човешка дейност между късния енеолит и ранната бронзова епоха); ботаника (изгответи са карти на растителността за осем времеви прозореца в района на Варненското езеро).

Приемам приносите на докторанта и считам, че те както и целият дисертационен труд са негово лично дело, както това проличава и от представените научни публикации по темата, участието му в научни форуми и цялостната му дейност като уредник и асистент в отдел „Природа“ на Регионалния исторически музей гр. Варна.

Авторефератът правилно отразява основните положения и приноси на дисертационния труд. Литературните източници са цитирани коректно.

Дисертацията е много добре структурирана, с качествени графични приложения и има ясен и аналитичен стил на изложение. Нямам критични бележки към представения дисертационен труд. Препоръката ми е в бъдеще изследването да бъде разширено с корелация по данни от сондажи, разположени на шелфа, с което ще се получи още по-пълно възстановяване на палеогеографските условия в Българския сектор на Черно море през късния плейстоцен и холоцен.

От горепосочените констатации и оценки в становището определено считам, че представената дисертация е един напълно завършен научен труд, който е изпълнен на съвременно научно ниво и притежава оригинални научни приноси.

Дисертационният труд на ас. Стоян Вергиев отговаря на изискванията на ЗРАСРБ за получаване на образователна и научна степен „доктор”, поради което предлагам на членовете на Научното жури да гласуват на докторанта да бъде дадена ОНС „доктор”.

26. 06. 2014 г.
гр. Варна

Подпис:

(проф. дн инж. Веселин Пейчев)